

President Toomas Hendrik Ilves andis täna Kadriorus kultuuritegelastele korraldatud vastuvõtul Eesti iseseisvuse taastamise mälestuskivi kunstnik Heinz Valgule, kellele kuulub 1980ndate lõpu ja 1990nda alguse üks kuulsamaid lauseid: „Ükskord me võidame niikuinii!“

Eesti riigipea rõhutas vastuvõtule kutsututele kõneledes, et 20. augustit tuleks nimetada just iseseisvuse taastamise aastapäevaks ja mitte taasiseseisvumise päevaks.

„Kas tõesti me mõtleme poole sajandi vältel igatsetud vabaduse tagasitulekule kui umbisikulisele, teiste poolt tehtule? Sõna “taasiseseisvumine” aga just seda ütleb. “Iseseisvuse taastamine” on seevastu aktiivne, meie endi sihipärane tegevus. Nagu see ju tegelikult ka oli,“ ütles president Ilves.

Eesti riigipea sõnul ollakse harjunud rääkima, et Eestis ei valatud iseseisvust taastades tilkagi verd. „Aga see pole ju nii. Eesti sai uuesti vabaks, makstes selle eest enam kui 50 aasta vältel kümnete ja kümnete tuhandete elude ning purustatud saatustega,“ sõnas Eesti riigipea. „Kommunistlik režiim nõudis ainuüksi Eestis sadu tuhandeid ohvreid tapetute, vangistatute, küüditatute, põgenike ja tagakiusatutena.“

„Totalitarismi kurjusele vastu hakkajate eeskuju ja nende kannatuste meenutamine aitas eesti rahval endaks jääda ja riiklik iseseisvus taastada. Ma arvan, et kommunismiohvid väärivad seetõttu esinduslikku mälestussammast. Mitte ainult Ameerika Ühendriikide, vaid ka Eesti Vabariigi pealinnas,“ rõhutas Eesti riigipea.

President Ilves toonitas oma kõnes, et Eesti iseseisvuse taastamine poleks saanud sündida teisitimõtletateta, niinimetet dissidentideta. “20. august 1991 ei oleks saanud sündida ilma Rahvarinde ja Kodanike Komiteedeta ega nende kahe rahvaliidumise juhtide kompromissita. Selle kokkuleppe poolt hääletades täitsid tolaegse Ülemnõukogu liikmed oma kohuse Eesti riigi ja rahva ees. See oli iseenesestmõistetav. See samm lihtsalt tuli astuda. Sest Eesti rahvas nõudis seda.”

Eesti riigipea sõnul vajas okupatsioonirežiimi all elanud Eesti rahvas äratust ja neiks äratajaiks ei olnud ega saanudki olla Eesti NSV võimumehed. “Need olid inimesed, kes kandsid meilt

võetud iseseisvuse ideed ja hoidsid alles meile omaseid väärtushinnanguid. Kirjasõnas ja pildis, teatrilaval ja muusikas ja laulukaare all,” ütles president Ilves.

“1988. aasta aprillis tulid loomingulised liidud kokku ja ütlesid lõpuks otse. Ütlesid, nagu luuletaja Hando Runnel, et Nõukogude Liit on koloniaalimpeerium. Ütlesid, nagu kunstnik Heinz Valk, et poolikut iseseisvust pole olemas.”

“Teie, Eesti kultuuriinimesed, olite elu eeslaval, olite äratajad. Aitäh teile selle eest ning jätkugu teil püsivust rahva vaimu värske hoida,” sõnas president Ilves.

Täna, Eesti iseseisvuse taastamise aastapäeval kohtus Eesti riigipea Kadriorus presidendilossi avatud uste päevale tulnud Eesti inimestega, osales 20. augusti klubi koosolekul ning Lennart Meri kõnede kogumiku “Poliitiline testament” esitlusel.

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229